

RAZVIJANJE VJEŠTINE SLUŠANJA KORIŠTENJEM AUTENTIČNIH MATERIJALA: PJESMA U NASTAVI ENGLSKOGA JEZIKA

Marina Oštarić*

Centar za strane jezike Sveučilišta u Zadru,

Leonarda Lovrović*

Odjel za anglistiku Sveučilišta u Zadru

Vještina se slušanja često zanemaruje u nastavi engleskoga jezika iako je upravo slušanje osnovni preduvjet uspješne komunikacije. U nastavi engleskoga jezika povremeno bi se trebali koristiti autentični materijali za slušanje, jer predstavljaju vezu sa svakodnevnim životom učenika. U ovome ćemo radu prikazati različite aktivnosti pomoću kojih se razvija vještina slušanja, a koje se temelje na upotrebi pjesme u nastavi engleskoga jezika. Na ovaj će način učenici biti motivirani za aktivno sudjelovanje u nastavi, a cilj je ovakvoga nastavnog sata razvijanje vještine slušanja kroz sadržaje koji su tematski bliski učenicima.

Ključne riječi: vještina slušanja, pjesma, nastava engleskoga jezika

---

* Marina Oštarić, Centar za strane jezike Sveučilišta u Zadru, mostaric@unizd.hr.

* Leonarda Lovrović, Odjel za anglistiku Sveučilišta u Zadru, llovrovi@unizd.hr

1. UVOD

Svjedoci smo sve brže razmjene informacija u današnjem modernom, tehnološki razvijenom svijetu u kojemu dragocjeno vrijeme za komunikaciju postaje sve kraće. Zbog tehnologije se povećao broj poruka i brzina kojom one dolaze, a široka upotreba engleskoga jezika na poslovnim sastancima i u predavaonicama zahtijeva od slušatelja da se suoči s okruženjem koje se stalno mijenja. Razvijanje vještine slušanja na engleskome jeziku stoga je neophodno za preživljavanje u današnjem globaliziranom svijetu (Dunkel i Lim, 2006), jer su dobre vještine slušanja preduvjet uspješne komunikacije. U skladu s tim, krajnji je cilj nastave engleskoga jezika osposobiti učenike za komunikaciju na engleskome jeziku, a čin komunikacije pretpostavlja da smo u stanju prenijeti, ali ujedno i razumjeti nečiju poruku (Špiranec, 2008). Podučavanje razumijevanja govornoga jezika od primarne je važnosti ako se želi postići komunikacijski cilj, jer govorenje samo po sebi ne čini komunikaciju ako druga osoba ne razumije ono što je rečeno (Rivers, 1981). Dunkel i Lim (2006) tvrde da postoji neraskidiva veza između vještine slušanja i usvajanja materinskoga jezika, a isto tako slušanje igra važnu ulogu i u razvijanju stranoga jezika, jer su učenici u nastavi engleskoga jezika kroz proces slušanja izloženi jezičnom unosu (*input*) koji služi kao temelj za usvajanje jezika (Špiranec, 2008:451).

Razumijevanje slušanjem nije vještina koja se može odjednom uvesti na naprednome stupnju učenja engleskoga jezika niti se može odmah naučiti i onda zanemariti dok se razvijaju druge vještine. Potrebno je konstantno uvježbavati vještinu slušanja primjenom sve zahtjevnijih materijala koji su ravnomjerno raspoređeni kroz cijelo razdoblje učenja. Što više učenici usvajaju vokabular i jezične strukture, to će lakše razumjeti poruku na engleskome jeziku. Ukoliko se sustavno razvija, vještina slušanja može osigurati aktivnosti u kojima će učenici najviše uživati čak i nakon nastavnoga sata. Naime, školski kontekst nije jedini kontekst u kojemu učenici slušaju engleski jezik, već su oni u svakodnevnome životu također izloženi engleskome jeziku posredstvom medija (Rivers, 1981).

Rivers (1981) navodi da je u nastavi engleskoga jezika prva pretpostavka uspješnoga slušanja motiviranost učenika i stvaranje interesa za određenu temu, a Lindsay (2000) smatra da učenici trebaju

imati razlog za slušanje jer neće biti motivirani ako nemaju zadatak na koji će se usredotočiti za vrijeme slušanja. Slušanje stranoga jezika je samo po sebi zahtjevno zato što učenici često pokušavaju razumjeti svaku riječ pa ne mogu globalno razumjeti tekst. Oni nisu u mogućnosti razlučiti bitne informacije od nebitnih, a to se može izbjeći ukoliko dobiju poseban razlog za slušanje. Na ovaj će način nastavnik ublažiti njihov strah od aktivnosti pomoću kojih se razvija vještina slušanja te će ovako učenici biti sigurni da se od njih ne očekuje da razumiju svaku riječ u tekstu koji slušaju. Glavni je cilj slušanja stvaranje samopouzdanja kod učenika kako bi oni što bolje mogli prepoznati ono što čuju, a uspjeh ovih aktivnosti ovisi o samome nastavniku: bitan je pozitivan stav te jasne, fokusirane vježbe koje nisu preteške za učenike (Lindsay, 2000).

2. *AUTENTIČNI MATERIJALI ZA SLUŠANJE*

Postoji puno materijala pogodnih za izradu kreativnih zadataka za slušanje, a važno je razumjeti razliku između autentičnih materijala za slušanje i materijala koji su posebno pripremljeni za učenike. Potonji su prilagođeni za posebne stupnjeve i uključuju tonske zapise i odgovarajuće udžbenike, dok autentični materijali predstavljaju veći izazov, ali im je potrebno posvetiti posebnu pažnju te osmisliti dobro pripremljene zadatke kako bi njihova upotreba u nastavi bila uspješna. Budući da je cilj ovih zadataka pripremanje učenika za interakciju u stvarnome svijetu, a ne u razredu, svaki bi nastavnik u svojoj nastavi povremeno trebao koristiti autentične materijale, iako će ih učenici ponekad teško razumjeti. Pritom treba paziti da zadatci budu izvedivi jer će ih onda učenici zaista i ostvariti. Pri izradi zadataka za slušanje važno je voditi računa o tome da se uvježbava upravo vještina slušanja, a ne neke druge jezične vještine ili aspekti. Međutim, ono što su učenici naučili na osnovi ovih zadataka se može iskoristiti za uvježbavanje neke druge jezične vještine (Lindsay, 2000).

U današnje doba, kada mediji igraju značajnu ulogu u životu svakoga čovjeka, još od ranoga djetinjstva djeca su u velikoj mjeri izložena engleskome jeziku prije nego što ga počnu učiti u procesu obrazovanja. Gledanje određenih sadržaja na engleskome jeziku i slušanje glazbe izvođača s engleskoga govornog područja sastavni su dio života mladih ljudi pa je za pretpostaviti da su oni na taj način izloženi većem jezičnom

unosu nego u razrednoj atmosferi. Upravo ovi autentični materijali povezuju učenike sa stvarnim svijetom u kojem je engleski jezik sredstvo komunikacije tj. prenošenja poruka, a ne samo sastavni dio nastavnoga plana i programa. Ukoliko nastavnik koristi ove materijale u nastavi, učenici će u tome uživati i rado će sudjelovati u aktivnostima jer će tako dobiti priliku da izraze svoje osobne sklonosti, a to će im pomoći da razumiju i određene jezične strukture (Lindsay, 2000). Također, zahvaljujući modernoj tehnologiji autentični su materijali za slušanje postali dostupni nastavnicima engleskoga jezika. Učenici će na temelju takvih nastavnih materijala, uz dobro osmišljene aktivnosti, prije svega razvijati svoju vještinu slušanja, a ujedno i obogatiti svoj vokabular kolokvijalnim izrazima koje ovi materijali sadrže, a koji su prijeko potrebni za uspješnu komunikaciju u svakodnevnim životnim situacijama.

3. PJESMA U NASTAVI ENGLESKOGA JEZIKA

U ovome ćemo radu prikazati nekoliko načina korištenja pjesme u nastavi engleskoga jezika. Pjesme su, kako tvrdi Lindsay (2006), odličan izvor autentičnoga engleskog jezika jer su riječi pjesama potpuno drugačije od jezika udžbenika, a pune su izraza kojima obiluje svakodnevni jezik. Zbog jakoga emocionalnog sadržaja i ritma riječi pjesama se, također, lakše pamte nego riječi iz udžbenika, a upravo je slušanje popularne glazbe sastavni dio života svake mlade osobe. Proces sazrijevanja je vrijeme traženja i identifikacije mladih sa svijetom oko sebe pa je tako i svjetski popularna glazba jedan važan dio toga procesa jer se mladi pronalaze u glazbi i stihovima pjesama koje govore o ljubavi i drugim temama koje svatko u adolescentskim godinama po prvi put doživljava. Snaga ovakve pjesme je vrlo velika i pjesma često prerasta u neku osobnu himnu koja je za svakoga drugačija, ali u osnovi ista – izvor inspiracije i najbolji prijatelj u svim ružnim i lijepim trenucima odrastanja.

Kako bi ciljevi koji se primjenom pjesme u nastavi žele postići bili optimalni, važno je u obzir uzeti sljedeće činitelje: jezično znanje učenika, obilježja same pjesme te ciljeve nastavnika (Krnić, 2008:280). Materijal za slušanje mora biti prilagođen jezičnom znanju učenika, stoga na određenim stupnjevima učenja engleskoga jezika nastavnik mora

koristiti samo one pjesme koje su jezično i tematski prilagođene upravo toj razini znanja. Na početnim stupnjevima učenja jezika to podrazumijeva jednostavnije jezične strukture, a na naprednijim će stupnjevima nastavnik birati pjesme koje sadrže složenije leksičke i sintaktičke jedinice. Nastavni materijal ne smije biti prezahtjevan za učenike ukoliko želimo da oni budu motivirani za izvršavanje određenih zadataka. Također, pri odabiru pjesme koja će se obrađivati na nastavnom satu, nastavnik mora voditi računa o tome da odabere onu pjesmu u kojoj će učenici uživati (Lindsay, 2000), a to podrazumijeva i da je tematika pjesme bliska određenom uzrastu učenika. Lindsay (2000) također smatra da nastavnik ponekad može učenicima prepustiti odabir pjesme pa će u tom slučaju nastavni sat biti više usmjeren na učenike, a oni će biti motivirani za usvajanje riječi i razumijevanje poruke same pjesme. Naposljetku, nastavnik koji je odlučio upravo primjenom pjesme nastavni sat učiniti kreativnijim mora imati jasno definirane ciljeve, tj. ako pjesmom želi potaknuti razvijanje određene jezične vještine, odabrat će onu pjesmu čiji su stihovi prikladni za osmišljavanje nastavnih aktivnosti kojima se željena jezična vještina razvija (Krnić, 2008). Dakle, ako upotrebom pjesme u nastavi nastavnik želi razvijati vještinu slušanja, onda će odabrati one aktivnosti koje će dovesti do razvijanja spomenute jezične vještine.

Želimo li motivirati učenike i pripremiti ih za aktivno slušanje, aktivnosti koje prethode slušanju svakako su neizostavan dio nastavnoga sata jer imaju za cilj uvesti učenike u određenu temu (Špiranec, 2008). Na taj će način učenici biti motivirani i pripremljeni za aktivno slušanje. U ovoj fazi nastavnoga sata nastavnik može potaknuti učenike na raspravu o temi pjesme, pročitati nekoliko stihova ili organizirati igru pantomime koja će ilustrirati osjećaje koji se izriču u pjesmi. Ove aktivnosti svakako trebaju sadržavati i objašnjavanje vokabulara koji je ključan za razumijevanje pjesme (Lindsay, 2000).

Nakon što je je nastavnik učenike pripremio za aktivno slušanje, slijedi sam proces slušanja koji uključuje različite tipove zadataka koje će učenici pokušati izvršiti za vrijeme slušanja. U ovome ćemo radu dati pregled nekoliko različitih aktivnosti koje se mogu primijeniti pri slušanju pjesama u nastavi engleskoga jezika na srednjoj razini učenja (B1/B2), a usmjerene su razvijanju vještine slušanja.

3.1 Dopunjavanje riječi koje nedostaju u pjesmi

U ovoj vježbi učenici imaju zadatak da za vrijeme slušanja pjesme dopune riječi koje je nastavnik namjerno izostavio. Učenici najprije slušaju pjesmu bez uvida u stihove, a tek nakon prvoga slušanja dobivaju tekst s izostavljenim riječima koje trebaju dopuniti za vrijeme drugog slušanja. Budući da nisu odmah dobili zadatak koji trebaju izvršiti za vrijeme slušanja, učenici će biti opušteni i zainteresirani za vježbu. Oni će zadatak relativno lako savladati jer se radi o popularnoj glazbi koja je mladima bliska i poznata. Nakon drugoga slušanja i dopunjavanja teksta nastavnik učenicima pomaže da provjere točnost napisanih riječi. Slijedi prikaz vježbe na primjeru pjesme *A Groovy Kind of Love* izvođača Phila Collinsa. Pjesma je nastala 1988. god., a autori teksta su Toni Wine i Carole Bayer Sager.

When I'm feeling _____, all I have to do
Is take a look at you, then I'm not so _____
When you're close to me, I can feel your heart _____
I can hear you _____ in my ear

Wouldn't you agree, baby you and me, we've got a groovy kind of love

Any time you want to, you can _____ me on to
Anything you want to, any _____ at all
When I kiss your lips, ooh I start to _____
Can't control the _____ inside

Wouldn't you agree, baby you and me, we've got a groovy kind of love, oho

When I'm feeling _____, all I have to do
Is take a look at you, then I'm not so _____
When I'm in your arms, nothing seems to _____
My whole world could _____, I don't care

Wouldn't you agree, baby you and me, we've got a groovy kind of love
We've got a groovy kind of love, we've got a groovy kind of love
Oho, we've got a groovy kind of love

3.2 Slaganje stihova

Još je jedan način razvijanja vještine slušanja u nastavi engleskoga jezika i mogućnost rukovanja dijelovima pjesme čiji je redoslijed nastavnik prethodno promijenio. Dakle, učenici najprije poslušaju određenu pjesmu, a nakon toga dobivaju tekst pjesme u kojem je redoslijed stihova promijenjen. Za vrijeme drugog slušanja pjesme učenici trebaju pravilno poredati stihove i to tako da uz svaki stih stave redni broj koji mu stvarno odgovara. Nakon toga slijedi treće slušanje pri kojem će učenici provjeravati točnost riješenoga zadatka te ispravljati eventualne pogreške. Kao primjer za ovu vježbu poslužiti će nam pjesma *Thorn in My Side* skupine Eurythmics. Pjesma je nastala 1986. god., a tekst su napisali Annie Lennox i David A. Stewart.

- ___ *A bundle of lies.*
- ___ *You know that's all you ever were.*
- ___ *Thorn in my side.*
- ___ *You know that's all that it was worth...*

- ___ *I should have known better*
- ___ *But I got what I deserved...*
- ___ *I should have known better*
- ___ *But I trusted you at first*

*To run away from you
Was all that I could do.
To run away from you
Was all that I could do.*

- ___ *So don't think you know better*
- ___ *You know that's all you'll ever be.*
- ___ *Thorn in my side.*
- ___ *'Cause that's what you mean to me...*

- ___ *Now everytime I think of you*
- ___ *I was feeling low.*
- ___ *I was feeling complicated*
- ___ *I shiver to the bone...*

*To run away from you
Was all that I could do.*

*To run away from you
Was all that I could do.*

3.3 Ispravljanje pogrešaka

U ovoj vježbi nastavnik učenicima daje tekst pjesme koji je djelomično netočan. Prije nego što pristupe rješavanju ovoga zadatka učenici jednom poslušaju pjesmu, a nastavnik im može dodatno pomoći na način da im kaže broj netočnih riječi i izraza u pjesmi. Za vrijeme drugoga slušanja učenici trebaju ispraviti pogreške, a nakon toga još jednom slušaju pjesmu da bi provjerili točnost riješenoga zadatka. Za ovu aktivnost slušanja predlažemo pjesmu *Love Is All Around* koju izvodi skupina Wet Wet Wet. Pjesma je nastala 1994. god., a autor teksta je Reg Presley. U ovome su primjeru netočne riječi i izrazi otisnuti masnim slovima, a u radu s učenicima oni se ne ističu u tekstu.

*I feel it in my liver, I feel it in my toes.
Well love is all around me, and so it's really gross.
It's written in the will, it's everywhere I go.
So if you merely love me, come on and let it show.*

*You know I love you, I always will.
My mind's fed up by the way that I feel,
there's no one singing, there'll be no end
cause on my love you can depend.*

*I see your face before me as I lay on my bed
I kinda get to drinking, of course, it makes you sad.
You gave your chalice to me, and I gave mine to you.
I need someone beside me in every sip or two.*

3.4 Pisanje diktata

Budući da je ovaj zadatak relativno zahtjevan, nastavnik bi za provođenje ove aktivnosti trebao odabrati pjesmu koja sadrži jednostavniji vokabular. Učenici najprije jednom poslušaju cijelu pjesmu bez prekida, a za vrijeme drugoga slušanja trebaju zapisati riječi svake druge strofe. Dakle, učenici najprije zapisuju riječi prve strofe, a nastavnik zaustavlja pjesmu iza svakoga stiha da bi oni mogli izvršiti zadatak. Nakon toga, učenici samo slušaju drugu strofu, treću zapisuju i

tako redom sve do kraja pjesme. Potom nastavnik učenike dijeli u parove da međusobno provjere točnost napisanih riječi. Na kraju ove aktivnosti nastavnik treba učenicima dati riječi pjesme kako bi oni mogli osvijestiti pogreške koje su napravili pri izvršavanju ovoga zadatka. Za ovu aktivnost predložimo pjesmu *My Way* izvođača Franka Sinatre. Pjesma je nastala 1969 god., a tekst je napisao Paul Anka.

*And now the end is near
And so I face the final curtain
My friend I'll say it clear
I'll state my case of which I'm certain*

*I've lived a life that's full
I traveled each and every highway
And more, much more than this
I did it my way*

*Regrets I've had a few
But then again too few to mention
I did what I had to do
And saw it through without exemption*

*I planned each charted course
Each careful step along the byway
And more, much more than this
I did it my way*

*Yes there were times I'm sure you knew
When I bit off more than I could chew
But through it all when there was doubt
I ate it up and spit it out, I faced it all
And I stood tall and did it my way*

*I've loved, I've laughed and cried
I've had my fill, my share of losing
And now as tears subside
I find it all so amusing*

*To think I did all that
And may I say not in a shy way
Oh no, oh no, not me
I did it my way*

*For what is a man what has he got
If not himself then he has not
To say the things he truly feels
And not the words of one who kneels
The record shows I took the blows
And did it my way*

Yes it was my way

4. ZAKLJUČAK

U čovjekovoj je prirodi da uči, usvaja i upija informacije pa tako učimo kroz različite podražaje i iskustva, a jedan veliki dio znanja usvajamo slušanjem. Slušanje u svakodnevnom životu znači da čujemo govor, brujanje motora, plač djeteta, grmljavinu, itd. i na taj način, uglavnom nesvjesno, dobivamo za život važne informacije. Često najbolje pamtimo ono što nam je ugodno čuti, a ostalo naš mozak pospremi s ostalim dnevnim unosom. Među ugodne zvukove svakako ubrajamo i pjesmu koja, ako je na engleskom jeziku, predstavlja izvrsno iskustvo u usavršavanju vještine slušanja. Stoga bi svaki nastavnik engleskoga jezika trebao iskoristiti ono što je provjereno kao uspješan proces svojstven čovjeku i u svrhe učenja kroz slušanje. Budući da mladi ljudi svoje slobodno vrijeme uglavnom provode slušajući glazbu izvođača s engleskoga govornog područja, upotrebom pjesme u nastavnome procesu nastavnik će učenike ne samo motivirati za aktivno sudjelovanje u nastavi, nego će ih i zainteresirati za određene teme koje su im bliske. Riječi pjesama obiluju kolokvijalnim izrazima koji su karakteristični za govorni jezik. Na taj će način učenici biti u dodiru s vanjskim svijetom, što je iznimno važno, jer je krajnji cilj nastave engleskoga jezika pripremanje učenika za komunikaciju izvan razrednoga okruženja gdje bi oni trebali biti u stanju razumjeti i prenijeti poruku u svakodnevnom životnim situacijama.

LITERATURA

- Dunkel, P. A., Lim, P. L. (2006): *Intermediate Listening Comprehension*. Boston, Thomson Heinle.
- Krnić, K. (2008): *Popularna pjesma u nastavi talijanskog jezika*, *Strani jezici* 37, 3, 279-285.

- Lindsay, P. (2000): *Teaching English Worldwide*. Burlingame, Alta Book Center Publishers.
- Rivers, W. M. (1981): *Teaching Foreign-Language Skills*. Chicago and London, The University of Chicago Press.
- Špiranec, I. (2008): *Razvijanje vještine slušanja na razini jezičnog znanja B1 i B2*, *Strani jezici*, 37, 4, 451-460.

DEVELOPMENT OF LISTENING SKILLS USING AUTHENTIC MATERIALS: SONGS IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING

Listening skills are often neglected in English language teaching although they are essential for successful communication. Authentic materials should occasionally be used in English language teaching because they connect language classes with learners' everyday life. This paper presents different activities based on the use of authentic songs. These activities, whose aim is to develop listening skills in English as a foreign language, motivate learners to participate in language learning more actively.

Key words: listening skills, songs, English language teaching